

Het grondstofpaspoort

Samen werken aan een
circulaire economie

alliander

Alliander & Duurzaam ondernemen

In de transitie naar een duurzame samenleving is het van belang om samen te zoeken naar houdbare oplossingen, zowel in economisch, sociaal en ecologisch perspectief. Daarom maakt Alliander maatschappelijk verantwoorde keuzes aan de hand van een aantal pijlers. Naast bijvoorbeeld CO₂ besparing en arbeidsparticipatie, is ook *de circulaire economie* een van die pijlers.

De circulaire economie

De circulaire economie is een manier om duurzame ontwikkeling te realiseren: het goed doordenken en inrichten van onze economie, gericht op efficiënt gebruik van grondstoffen en het verminderen, en uiteindelijk elimineren, van afvalstromen.

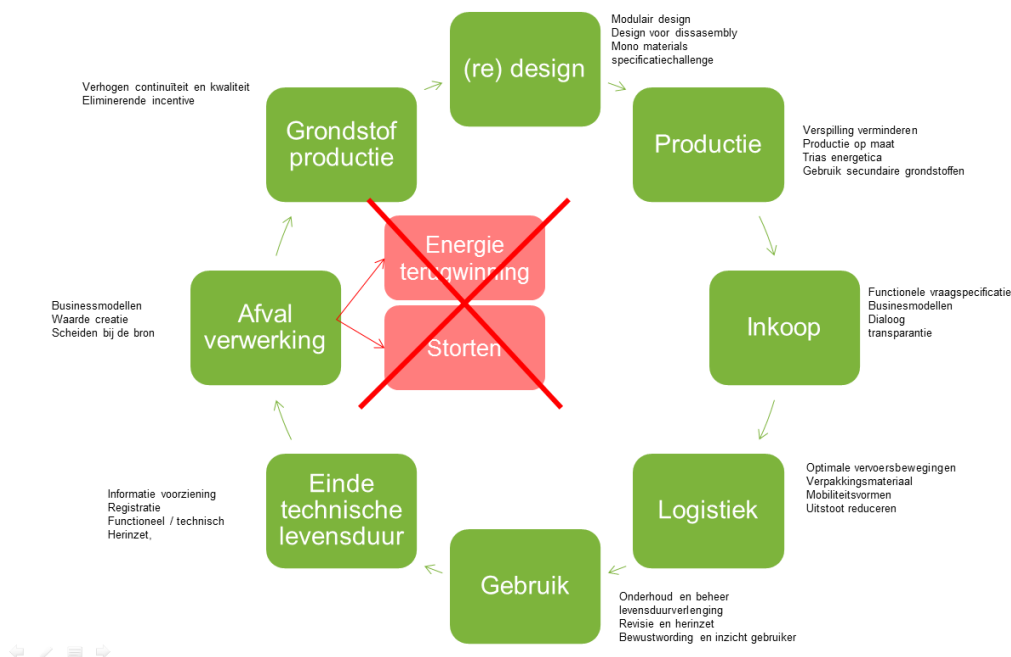
Alliander richt zich hierop door:

- Optimaal gebruik te maken van bestaande assets;
- Assets zo circulair mogelijk in te kopen;
- Verspilling van grondstoffen in onze operatie te voorkomen;
- Het overgebleven afval hoogwaardig te recyclen.

Van de assets die Alliander momenteel inkoopt is echter de samenstelling vaak niet bekend. Ook is er weinig transparantie in de herkomst van de grondstoffen.

Daarnaast is bij het ontwerp en de samenstelling van een product vaak geen rekening gehouden of het na gebruik gemakkelijk uit elkaar te halen is. Een circulair ontwerp draagt bij aan een hoogwaardigere afvalrecycling, waarbij zuivere componenten en grondstoffen kunnen worden teruggewonnen en het afvalverwerkingsproces minder energie kost.

Circulaire bedrijfsvoering in de keten Alliander

Producttransparantie in de keten is daarom essentieel om te sturen op circulaire ontwikkeling. Hierboven is de circulaire bedrijfsvoering die Alliander nastreeft schematisch weergegeven. Het onlangs ontwikkelde grondstofpaspoort is een hulpmiddel om transparantie in de keten te vergroten.

Het grondstofpaspoort

Het grondstofpaspoort is opgesteld in samenwerking met KIWA Technology, AVK Nederland en AVK Plastics. In het paspoort is vastgelegd wat de grondstofsamenstelling van een product is, wat de herkomst van grondstoffen zijn en welk deel hiervan (al) uit gerecycled materiaal bestaat.

Het paspoort geeft daarmee concreet inzicht in hoe het product kan worden verduurzaamd. Een bekende grondstofsamenstelling van een product zet aan tot nadenken hoe het anders kan en bevordert recyclebaarheid. Daarnaast maakt het grondstofpaspoort het mogelijk om te rapporteren en sturen op duurzame ambities in de dagelijkse bedrijfsvoering.

Alliander zal daarom vanaf heden vragen om transparantie in grondstofsamenstelling, gerecyclede content en herkomst van materiaal bij de inkoop van assets. Dit betekent dat de kwaliteit en de snelheid van het aanleveren van deze informatie wordt opgenomen in onze wegingsmodellen.

Het ontwikkelde grondstofpaspoort is een hulpmiddel om deze informatie aan te leveren. Een andere template of vergelijkbare informatie in een andere vorm, mag ook worden aangeleverd zolang het onze vragen over producttransparantie beantwoordt.

Bij het opstellen van het format zijn twee belangrijke uitgangspunten gehanteerd. Allereerst is het paspoort een aanvulling op bestaande MVO-instrumenten en uitgangspunten en is het niet bedoeld om deze instrumenten te verenigen of te vervangen. Zodoende, worden zaken die al geborgd en gestuurd worden in huidige MVO instrumenten en afspraken niet meegenomen in het paspoort. Evenals de informatie die uit de technische specificaties van

het product te herleiden valt wordt niet meegenomen.

Ten tweede, het grondstofpaspoort dient als testament van het product en maakt toepassing van het product na de eerste levensduur toekomstbestendig. Het paspoort is een manier om later precies te weten welke producten en materialen in gebruik zijn. Om deze reden zijn er geen tijdsafhankelijke elementen in het paspoort opgenomen, zoals CO₂ emissies. De inhoud van het grondstofpaspoort kan wel als basis dienen voor een life cycle analysis (LCA), waardoor kennis over bijvoorbeeld CO₂ uitstoot gedurende productie en gebruik kan worden vergaard.

Het grondstofpaspoort invullen is dan ook niet een doel op zich, het is vooral een middel om meer inzicht en bewustzijn te creëren over de materialen die we gebruiken, om samen te bepalen hoe het duurzamer kan. Alliander zal dus deze informatie niet gebruiken om oordelen te kunnen vellen of consequenties aan de uitkomsten te hangen.

Uiteraard zijn het behoud van kwaliteit, de veiligheid en functionaliteit van onze assets randvoorwaarden voor verduurzaming. Daarnaast hebben wij vanuit Alliander de randvoorwaarde gesteld dat bij het

invullen van het grondstofpaspoort alle informatie vertrouwelijk wordt behandeld. Indien gewenst zal er een NDA worden opgesteld en zullen afspraken worden gemaakt over de inhoud van het grondstofpaspoort.

Hoe werkt het grondstofpaspoort?

Het grondstofpaspoort is een databestand, waar op structurele en uniforme wijze de grondstofsamenstelling van het geleverde product in wordt genoteerd. Zie hiervoor figuur 2.

Het format voor het paspoort is [hier](#) te downloaden, Het format bevat drie tabbladen. Het eerste tabblad geeft het overzicht van grondstoffen. Het tweede tabblad geeft ruimte om een afbeelding/tekening van het product te plaatsen. Ten slotte is in de definitielijst een omschrijving opgenomen van de gevraagde data (gewicht, relatief percentage en percentage gerecycled materiaal).

Invulinstructie

Een product bevat vaak verschillende onderdelen, die uit verschillende grondstoffen bestaan. In het grondstofpaspoort dienen alle onderdelen en grondstoffen van het product gespecificeerd te worden. Specifieke data worden per grondstof ingevuld in tabblad 1.

	Gewicht (% totaal)	Rel. percentage	Gewicht % onderdeel gerecycled materiaal	Mixt van recyclebaarheid* (R, D, N)	Leverancier/Product (Tier 1)	[Basis]Product	Leverancier/Product (Tier 2)	Bron	[Basis]materiaal	Optioneel: beoogde verwerking**
Onderdeel X1, <verwijzing nummer op tekening>, <functie onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel aantal onderdelen in totaal product>										
Polyethyleen doppenmaatgoed	23%	63%	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	oilewinning	HDPE Virgin	
Onderdeel X2, <verwijzing nummer op tekening>, <functie onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel aantal onderdelen in totaal product>										
Onderdeel X3										
Onderdeel X4										

3 Figuur 2: Template grondstofpaspoort tabblad 1

In deze instructie is aan de hand van een grondstof uit 'Product X', uitgelegd welke data waar in het grondstofpaspoort ingevuld dient te worden. Dit is de grondstof *Polyetheen Doppenmaalgoed* dat is gebruikt in onderdeel X1.

Polyetheen doppenmaalgoed	29%	63%	100%	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	oliewinning	HDPE Virgin
---------------------------	-----	-----	------	------------------	-----------------	------------------	-------------	-------------

Bovenin tabblad 1 dient eerst het product en het totale gewicht van het product aangegeven te worden. Verderop in de template, zie figuur 2, wordt gevraagd naar de verschillende onderdelen waaruit Product X bestaat en een aantal specificaties waaronder tevens het gewicht. Informatie over het gewicht is essentieel om LCA berekeningen uit te voeren, dit is niet mogelijk om te doen met relatieve gewichten, uitgedrukt in percentages, en wordt daarom opgevraagd in het grondstofpaspoort.

Grondstofpaspoort

Grondstofpaspoort 'Product X'

Leverancier:

Datum:

Totale gewicht:

In de eerste kolom, zie de rood gemarkeerde cel hieronder, wordt het procentuele gewicht gevraagd van het aandeel Polyetheen ten opzichte van het totale gewicht van het product. In dit voorbeeld betekent dat het 29% van het totale gewicht bestaat uit PE doppenmaalgoed.

	Gewicht (% totaal)	Rel. percentage	Gewicht % aandeel gerecycled materiaal	Leverancier/Productent (Tier 1)	(Basis)Product	Leverancier/Productent (Tier 2)	Bron	(Basis)materiaal
Onderdeel X1, <verwijzing nummer op tekening>, <functie onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel aantal onderdelen in totaal product>								
Polyetheen doppenmaalgoed	29%	63%	100%	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	oliewinning	HDPE Virgin

In de tweede kolom wordt gevraagd naar het relatieve percentage. In het voorbeeld geldt dat 63% van het gewicht van onderdeel X1 bestaat uit PE doppenmaalgoed.

	Gewicht (% totaal)	Rel. percentage	Gewicht % aandeel gerecycled materiaal	Leverancier/Productent (Tier 1)	(Basis)Product	Leverancier/Productent (Tier 2)	Bron	(Basis)materiaal
Onderdeel X1, <verwijzing nummer op tekening>, <functie onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel aantal onderdelen in totaal product>								
Polyetheen doppenmaalgoed	29%	63%	100%	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	oliewinning	HDPE Virgin

In de vierde kolom wordt gevraagd naar het aandeel gerecycled materiaal in de grondstof PE Doppenmaalgoed. Ofwel, hoeveel procent van het gewicht van PE Doppenmaalgoed komt van secundair (gerecycled) materiaal. In het voorbeeld is dit 100%.

	Gewicht (% totaal)	Rel. percentage	Gewicht % aandeel gerecycled materiaal	Leverancier/Productent (Tier 1)	(Basis)Product	Leverancier/Productent (Tier 2)	Bron	(Basis)materiaal
Onderdeel X1, <verwijzing nummer op tekening>, <functie onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel aantal onderdelen in totaal product>								
Polyetheen doppenmaalgoed	29%	63%	100%	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	oliewinning	HDPE Virgin

In de kolommen daarna wordt gevraagd naar de herkomst van de grondstof. Voor de (gerecyclede) grondstof PE doppenmaalgoed is het basisproduct frisdrankdoppen. Deze doppen zijn afkomstig uit Nederland en Denemarken. Bij een beperkt aantal leveranciers kunnen deze worden gespecificeerd. Bij meerdere leveranciers kan bij Leverancier/Producent (Tier 1) diversen ingevuld worden, zoals in het voorbeeld.

In de daarop volgende twee kolommen wordt gevraagd naar Leverancier/Producent (Tier 2). Hiermee wordt verwezen naar de bron van de grondstof in Tier 1 (frisdrankdoppen). In dit voorbeeld is de producent van deze frisdrankdoppen niet traceerbaar. Wel is de bron bekend (oliewinning) en het basismateriaal (HDPE Virgin).

	Gewicht (% totaal)	Rel. percentage	Gewicht % aandeel gerecycled materiaal	Leverancier/Productent (Tier 1)	(Basis)Product	Leverancier/Productent (Tier 2)	Bron	(Basis)materiaal
Onderdeel X1, <verwijzing nummer op tekening>, <functie onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel aantal onderdelen in totaal product>								
Polyetheen doppenmaalgoed	29%	63%	100%	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	oliewinning	HDPE Virgin

Aanvullend wordt er ook gevraagd naar de recyclebaarheid van het product en mogelijke verwerking (dit is per 01-09-2017 zichtbaar in het vernieuwde template). Dit betreft twee vragen waarvan eentje optioneel is.

Rel. percentage	Gewicht % aandeel gerecycled materiaal	Mate van recyclebaarheid* (R, D, N)	Leverancier/Producent (Tier 1)
Onderdeel binnen product>, <gewicht>, <eventueel> aantal onderdelen in totaal			
63%	100%	R	Diversen (NL/DE)

De eerste betreft de mate van recyclebaarheid voor de betreffende grondstof. Hierin kan gekozen worden uit de volgende categorieën die ook zijn opgenomen in de definitielijst:

Recyclebaarheidscategorieën	
R	<u>Recyclebaar</u> : grondstof blijft op vergelijkbaar kwaliteitsniveau na recycling van het product, of kan direct opnieuw heringezet worden, en zou (in theorie) voor dit product opnieuw gebruikt kunnen worden na recycling
D	<u>Downcyclebaar</u> : grondstof is recyclebaar maar kan daarna alleen worden toegepast voor een laagwaardige toepassing (kan qua kwaliteit niet terugkomen in originele product of vergelijkbaar)
N	<u>Niet-recyclebaar</u> : de grondstof kan individueel of vanwege de manier waarop het in het product verwerkt is niet worden teruggebracht tot een bruikbare grondstof.

Deze categorieën geven de recyclepotentie van de grondstof aan in dit product. Hierbij gaat het weliswaar om de recyclebaarheid van de individuele grondstof maar is het belangrijk om in acht te nemen hoe deze is verwerkt in het product en of dat de recyclebaarheid beïnvloedt. De recyclebaarheidscategorie kan eventueel getoetst worden door een verwerker. De mate van recyclebaarheid gaat dus uit van de huidige stand van de techniek.

Daarnaast kan in het paspoort ook worden opgenomen welke beoogde verwerking van het product benodigd is om de recycle- of hergebruikpotentie optimaal te benutten.

(Basis)materiaal	Optioneel: beoogde verwerking**
HDPE Virgin	

Voor dit onderdeel is ook een korte uitleg toegevoegd aan de definitielijst in het paspoort:

Beoogde bewerking	Advies of procesvoorwaarde die hoort bij de ontwerpfilosofie van het product. Zodanig dat de recyclebaarheid maximaal ingevuld kan worden. Maw wat is de beste verwerkingsmethode volgens de producent.
-------------------	---

Geldigheid grondstofpaspoort

Het invullen van het grondstofpaspoort is een eerste stap in het in beeld krijgen van gebruikte grondstoffen en de keten achter deze grondstoffen. We gaan ervanuit dat deze per product naar eer en geweten is ingevuld door de betreffende leverancier. Om de paspoorten zo goed mogelijk te valideren en voor interne rapportagedoeleinden te kunnen gebruiken vragen wij onze leveranciers om het grondstofpaspoort te ondertekenen.

Bij Alliander is de afspraak gemaakt dat het grondstofpaspoort voor een product geldig is wanneer deze is ondertekend door een CEO of andere eindverantwoordelijke voor dit product bij de leverancier. Hiervoor is ruimte opgenomen in de laatste versie van het grondstofpaspoort.

*Toelichting recyclebaarheidscategorieën: zie definitielijst

** Toelichting bewerking zie definitielijst

Naar waarheid ingevuld door:

Functietitel:

Datum:

Handtekening:

Hoe nu verder?

Volgens ons is het grondstofpaspoort een volgende stap in het realiseren van onze maatschappelijke duurzame doelstellingen. Echter kunnen we dit niet alleen. Aan de basis van een circulaire economie staat samenwerking en afstemming in de hele keten van productie en services. De vraag is daarom of onze leveranciers contact willen opnemen wanneer zij vragen, opmerkingen hebben en verbeterpunten zien in het format van het grondstofpaspoort. We gaan graag in gesprek over de optimalisatie van de levenscyclus van materialen, de alternatieven en het verduurzamen van de producten die ons verbinden.

Alliander N.V.
Bellevue, Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem
KvK 34108286 Arnhem
www.alliander.com